

آداب و سنن عید فطر

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنْ دَعَا بِدَعْوَتِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

فرا رسیدن عید سعید فطر را از صمیم قلب خدمت همه برادران و خواهران مسلمان تبریک و تهنیت عرض می‌کند و امیدواریم که الله جل جلاله طاعات و عبادات شما عزیزان را قبول نموده پاداش عظیم نصیبتان گرداند.

از انس رضی الله عنه روایت است که گفت: هنگامی که پیامبر صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم به مدینه آمدند مردم دو روز را داشتند که به بازی و سرگرمی مشغول می‌شدند و جشن می‌گرفتند. پیامبر صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم فرمود: الله جل جلاله بجای آنها دو روز بهتری برای شما قرار داده است. روز عید فطر و روز عید قربان. (رواه النسائی وابن حبان- صحیح)

* زکات فطر

حکم زکات فطر:

زکات فطر بر هر مسلمانی واجب است به دلیل حدیث ابن عمر رضی الله عنهما: (فرض رسول الله صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم زکاة الفطر صاعا من تمر أو صاعا من شعیر علی العبد والحر، و الذکر و الأنثی و الصغیر و الکبیر من المسلمین، و أمر بها أن تؤدی قبل خروج الناس إلی الصلاة) [متفق علیه]

«پیامبر صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم زکات فطر را که یک صاع (هر صاع برابر چهار مشت متوسط است). خرما یا جو است بر هر مسلمان برده، آزاد، مرد، زن، کوچک و بزرگ واجب کرد و دستور داد که قبل از خروج مردم به طرف نماز عید پرداخت شود».

* آداب و سنن عید

از سعید بن مسیب رضی الله عنه روایت است که گفت: سنت عید فطر سه چیز است:

پیاده رفتن به مصلی (محل برگزاری نماز).

خوردن خرما قبل از خروج به نماز عید.

رعایت نظافت، استعمال بوی خوش و مسواک زدن.

پیامبر صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم در روز عید فطر، صبح زود قبل از خوردن چیزی، چند دانه خرما به تعداد فرد (وتر) می‌خوردند. (بخاری ۹۵۳).

رسول الله صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم در راه رفتن به مسجد در روز عید تکبیر می‌گفتند. (المحاملی / صحیح ۲ / ۱۴۲).

و اصحابشان همچون ابن عمر رضی الله عنهما و ابی امامه رضی الله عنه صدای خود را در این تکبیر بالا می‌بردند. (البیهقی / صحیح ۳ / ۲۷۶).

تکبیر عید فطر از غروب خورشید آخرین روز رمضان با تکمیل (۳۰ روز یا رؤیت هلال ماه شوال) و به نص آیه (ولتکملوا العدة ولتکبروا الله على ما هداکم) شروع می‌شود و رسول الله صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم آخرین وقت آن را پایان نماز عید مشخص کردند طبق حدیثی که از رسول الله صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم نقل شده است. (المحاملی / صحیح ۲ / ۲۴۱).

* الفاظ تکبیر

الله اکبر الله اکبر، لا إله إلا الله، والله اکبر الله اکبر، والله الحمد (ابن شیهه).

الله اکبر الله اکبر، لا إله إلا الله، والله اکبر الله اکبر، والله الحمد (امام مالک و امام شافعی این لفظ را نیز جائز می‌دانند).

* اهمیت نماز عید و تاکید به رفتن به نماز عید

از ام عطیه رضی الله عنها روایت است که گفت: رسول الله صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم به ما فرمودند که دختران بکر (ازدواج نکرده) و زنان قاعده را به مصلی ببریم تا کار نیک و دعوت مسلمانان را مشاهده کنند و زنان قاعده از مصلی کناره می‌گرفتند (متفق علیه / بخاری / مسلم ۸۹).

حال وقتی پیامبر صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم به زنان چنین توصیه می‌کند مطمئناً این اهمیت و تاکید پیامبر صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم شامل حال مردان بیشتر می‌شود.

رسول الله صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم در روز عید فطر وقتی نماز تمام می‌شد تکبیر را قطع می‌کردند (المحاملی).

پیامبر صلى الله عليه وآله وصحبه وسلم پیاده به مصلی می‌رفتند و برمی‌گشتند. (ابن ماجه / حسن ۱۲۹۴).

برای مأمومین مستحب است که برای نماز عید زود به مصلی بروند اما برای امام سنت است دیرتر به مصلی برود. (بخاری ۹۵۶).

برای نماز عید سنت قبلیه و بعدیه وجود ندارد. ولی وقتی وارد مسجد شدیم می‌توانیم سنت تحیه مسجد بخوانیم.

*** نماز عید دو رکعت است که بصورت زیر خوانده می‌شود**

پس از تکبیرة الإحرام دعای استفتاح (وجهت) را می‌خوانیم و سپس هفت تکبیر دیگر می‌گوییم در رکعت دوم بعد از تکبیر انتقال (بالا آمدن از سجود) پنج تکبیر دیگر می‌گوییم در هر رکعت پس از تکبیرات دعای تعوذ « أَعُوذُ بِاللَّهِ » و سوره حمد می‌خوانیم- در بین تکبیرات حمد و ثنای خدا را می‌گوییم و او را مورد مجد و تعریف قرار می‌دهیم (سبحان الله والحمد لله و لا إله إلا الله والله أكبر) و بر رسول الله صلوات می‌فرستیم. (طبرانی / صحیح ۹۵۱۹).

*** تبریک و تهنیت گفتن به یکدیگر**

اصحاب رسول الله صلی الله علیه وآله وصحبه وسلم هنگامی که روز عید همدیگر را ملاقات می‌کردند به یکدیگر می‌گفتند: تقبل الله منا ومنکم (خداوندا از ما و شما قبول بگرداند) (المحاملی حسن).

کسانی که به نماز عید همراه امام نرسند و همچنین زنانی که در خانه هستند می‌توانند آن را بجا آورند. (بخاری ۹۸۷).

*** برخی از منکرات که در عید انجام داده می‌شود و باید از آنها پرهیز کرد**

تکبر و کوچک شمردن دیگران.

مصافحه و دست دادن به نامحرم.

تقلید مردان از زنان و برعکس در حرکات و لباس.

رفتن زنان با آرایش و زینت و بوی خوش به اماکن عمومی و ایجاد اختلاط.

اسراف و زیاده‌روی در تمام موارد خصوصا در لباس و سفره عید.

عدم توجه به فقراء و نیازمندان.

عدم رعایت صله رحم مخصوصا نسبت به کسانی که به کمک و یاری نیاز دارند.